

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ВОДНИХ БІОРЕСУРСІВ ТА АКВАКУЛЬТУРИ

ЗБІРНИК

матеріалів Всеукраїнської науково-практичної
конференції студентів і молодих вчених
«ВОДНІ БІОРЕСУРСИ ТА АКВАКУЛЬТУРА»

17-19 травня 2018 р.

Одеса
ТЕС
2018

ЗМІСТ

1. Башинська І. Л., асп., Романчук Л.Д., д.с.-г.н., проф. Житомирський національний агроєкологічний університет. ПРИЧИНИ, ПРОБЛЕМИ ТА НАСЛІДКИ РОЗВИТКУ ФІТОПЛАНКТОНУ У ВОДОСХОВИЩІ «ВІДСІЧНЕ» М.ЖИТОМИР.....7
 2. Безик К.І., ас., Бургаз М.І. ст. викл., Одеський державний екологічний університет. ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОЛОГІЧНОГО РІЗНОМАНІТТЯ І ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОСИСТЕМ ХАДЖИБЕЙСЬКОГО ЛИМАНУ.....10
 3. Безик К.І., ас., Шекк П.В., д.с.-г.н., проф., Пентилюк Р.С., к.с.-г.н., доц., Бургаз М.І., ст. викл., Матвієнко Т.І. ст. викл., Тучковенко О.А. ст. викл., Соборова О.М., ас., Одеський державний екологічний університет. СУЧАСНИЙ СТАН ІХТІОЦЕНОЗУ ХАДЖИБЕЙСЬКОГО ЛИМАНУ...14
 4. Берекет О.М., ас., Безик К.І., ас., Одеський державний екологічний університет. ЛОВ РИБИ ДОННИМИ МОРСЬКИМИ СІТКАМИ.....18
 5. Бургаз М.І. старший викладач, Бургаз О.А., к.гегр.н., доц., Одеський державний екологічний університет. ОСОБЛИВОСТІ ЖИВЛЕННЯ БИЧКА ТРАВНИКА В ШАБОЛАТСЬКОМУ ЛИМАНІ В УМОВАХ АНТРОПОГЕННИХ ЗМІН ВОДОЙМИ.....22
 6. Бургаз О.А., к.гегр.н., доц., Бургаз М.І. старший викладач, Одеський державний екологічний університет. ОЦІНКА НАДХОДЖЕННЯ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН В ЧОРНЕ МОРЕ ЗІ СТОКОМ РІЧКИ ДНІСТЕР У 2012 РОЦІ.....26
 7. Бургаз М.І., ст. викл., Шекк П.В., д.с.-г.н., проф., Пентилюк Р.С., к.с.-г.н., доц., Матвієнко Т.І. ст. викл., Тучковенко О.А. ст. викл., Соборова О.М., ас., Безик К.І., ас., Одеський державний екологічний університет. СУЧАСНИЙ СТАН ІХТІОЦЕНОЗУ ШАБОЛАТСЬКОГО ЛИМАНУ....32
 8. Воропай В.П., ст., Пентилюк Р.С., к.с.-г.н., доц., Одеський державний екологічний університет. ВИРОЩУВАННЯ ЛОСОСЕВИХ В УЗВ.....35
 9. Главацька О.І., ст., Михальов Ю.О., д.б.н., проф. Одеський державний екологічний університет. ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ДЕЛЬФІНІВ ЧОРНОГО ТА АЗАВСЬКОГО МОРІВ.....39
 10. Голоборща О.О., ст., Михальов Ю.О., д.б.н., проф. Одеський державний екологічний університет. ІСТОРІЯ ТА ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ КИТОБІЙНОГО ПРОМИСЛУ.....44
 11. Готопіла О.С., ас., Безик К.І., ас., Одеський державний екологічний університет. ОСНОВНІ СИРОВИННІ НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ НАДРЯДУ АКУЛ.....48
 12. Григор'єва В.О. ст., Матвієнко Т.І. ст. викл., Одеський державний екологічний університет. ВИЗНАЧЕННЯ СТАТІ У РИБ.....52
- Гюров Ю.Ю., ст., Смірнова Н.Г., викл. ДНВЗ «Білгород-Дністровський морський рибпромисловий технікум». ПЕЛЯДЬ ЯК ОБ'ЄКТ АКВАКУЛЬТУРИ.....

Бургаз М.І., старший викладач, *Шекк П.В.*, д.с-г.н., проф., *Пентилюк Р.С.*,
к.с-г.н., доц., *Матвієнко Т.І.*, ст.викл., *Тучковенко О.А.*, ст.викл.,

Соборова О.М., ас., *Безик К.І.*, ас.

Кафедра Водних біоресурсів та аквакультури

Одеський державний екологічний університет

СУЧАСНИЙ СТАН ІХТІОЦЕНОЗУ ШАБОЛАТСЬКОГО ЛИМАНУ

Структура і особливості функціонуванні популяції різних видів гідробіонтів в Шаболатському лимані, в тому числі формування іхтіопопуляції, залежать від низки абіотичних і біотичних чинників вплив яких визначає якісні показники водного середовища, склад і структуру популяцій всіх груп гідробіонтів. Особливості формування іхтіоценозу лиману в свою чергу залежить від зв'язку з суміжними акваторіями, стану кормової бази, умов зимівлі і відтворення та ін. Все це в кінцевому підсумку визначає різноманіття іхтіофауни, структуру популяцій і чисельність окремих видів, які постійно мешкають в лимані або заходять для нагулу і нересту

Склад іхтіопопуляції представники якої постійно мешкають у водоймі обмежують екстремально низькі температури зимою і високі літом. До неї входять тільки кілька видів бичків, колючка, камбала глоса та деякі акліматизанти: кефаль піленгас, сталевоголовий лосось та ін.

Один з основних чинників, що визначає різноманітність і чисельність іхтіоценозу є також наявність і тривалість зв'язку з суміжними акваторіями. Зв'язок з опрісненим Дністровським лиманом забезпечує можливість міграції в лиман представників прісноводної і солонуватоводної іхтіофауни, прохідних і напівпрохідних видів.

Функціонування каналів які зв'язують лиман з морем в весняно-літній період, збагачує іхтіопопуляцію морськими солонуватоводними і прохідними видами, що

заходять для нересту і нагулу. Ще один істотний чинник збагачення іхтіокомплексу лиману є акліматизація і інтродукція.

Ізоляція лиману від моря (1916-1950 рр.), обмежений зв'язок з Дністровським лиманом, осолонення вод (до 32‰) привели до збідніння якісного складу іхтіоценозу до 10 видів. В 50-60-і рр. після будівництва морського каналу солоність вод лиману знизилася, а іхтіокомплекс збагатився за рахунок морської іхтіофауни до 33 видів риб. В наступний період (1970-90-і рр.), будівництво другого каналу між Шаболатським і Дністровським лиманами забезпечило подальше опріснення водойми і зростання різноманіття іхтіокомплексу (до 56 видів) за рахунок прісноводних видів і інтродуцентів. Погіршення екологічного стану лиману наприкінці минулого століття, обмежений зв'язком з морем привели в 2000-2006 рр. до росту солоності вод і збідніння іхтіоценозу (31-33 види). Відновлення водообміну лиману з суміжними акваторіями забезпечило в 2010-2014 рр., поліпшення екологічної ситуації часткове відновлення біоценозів центральної і південно-західної частини водойми і збагачення іхтіокомплексу лиману (44 видів).

Поліпшення водообміну і опріснення вод лиману в період 2010-2014 рр. сприяли зростанню біологічного різноманіття іхтіокомплексу. В цей період він був представлений видами, що відносилися до 19 родин.

Найбільш чисельними були представники бичкових (20,7%) і коропових (13,8%), а доля оселедцевих і кефалевих складала відповідно по 9,2% (рис. 1).

У 2010-2014 рр. на фоні звичайного переважання морських видів (52%) збільшується частка прісноводних і солонуватоводних видів (20 і 18% відповідно), що може бути пов'язано з опрісненням вод лиману. Як і в попередні роки у складі іхтіопопуляції лиману переважають демерсальні види (61%), а за характером живлення – бентофаги (50%), в той же час помітно зростає кількість фітофагів і планктофагів (14 і 11% відповідно).

У складі іхтіопопуляції значно збільшилась частка риб, що охороняють потомство. Це насамперед пов'язано з збільшенням біорізноманіття родини

бичкових. За характером екології відтворення в лимані завжди переважали пелагофіли і фітофіли.

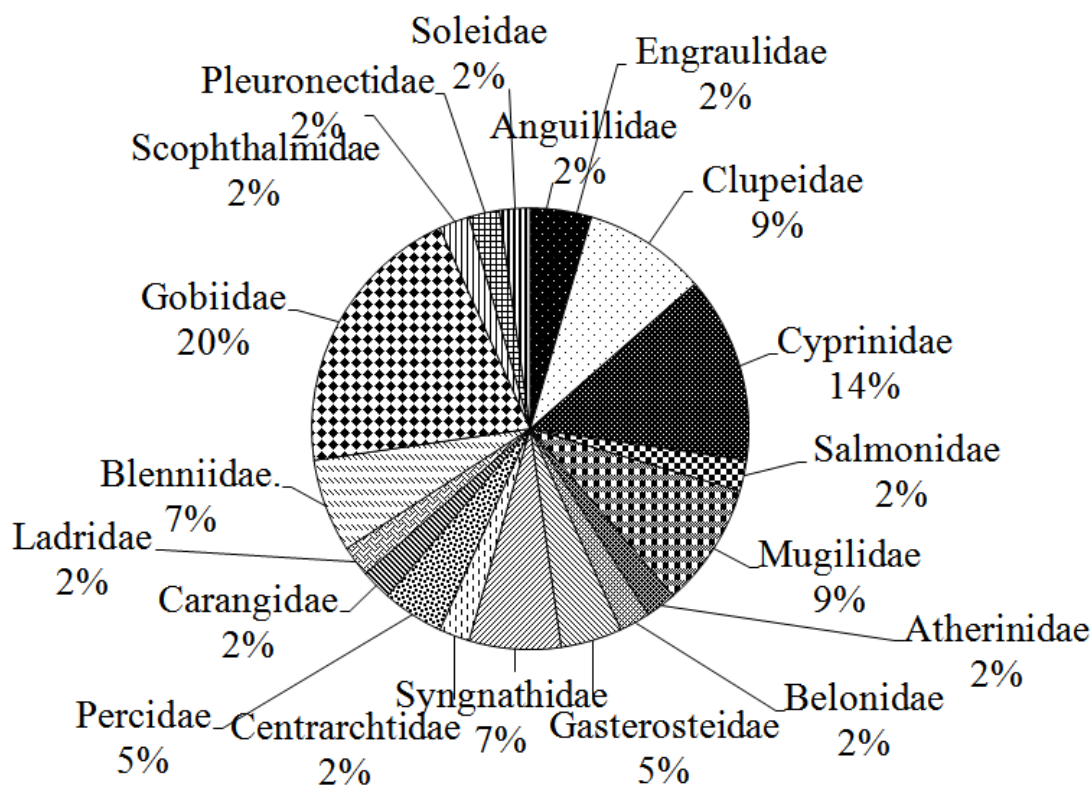

Рис.1 Структура іхтіоценозу Шаболатського лиману в 2000-2014 рр.

Слід відмітити, що за своєю структурою і складом іхтіоценоз Шаболатського лиману є унікальним. В періоди коли солоність вод лиману не перевищувала 10-14‰ за своїм якісним складом він нагадував іхтіоценоз Тілігульського лиману, в періоди найвищого опріснення цієї водойми, і низової (приморської) частини Дністровського лиману та інших мезогалінних водойм.

В періоди осолонення і скорочення видового різноманіття в лимані переважала морська іхтіофауна, а іхтіоценоз за своїм складом нагадував такий як в Тузловській групі лиманів та інших періодично відкритих полігалінних водоймах.

Отже, склад іхтіокомплексу Шаболатського лиману в більшій мірі залежить від зв'язку з морем, ніж з Дністровським лиманом.